

Gerasko T. Overcoming the challenges of post-literacy and digitalization in teaching science subjects

***Summary.** Digitalization contributes to the reduction of the information role of written text in favor of visual and artistic content. Artificial intelligence facilitates the routine work of teachers and students, but creates ethical problems. To overcome the challenges of post-literacy and digitalization in teaching natural sciences, it is proposed to use creative tasks based on critical reflection on educational material and video (photo) reports of students performing practical tasks.*

***Keywords:** post-literacy, digitalization, inclusive education, natural sciences*

УДК 33:378 + 657

Голуб Н.О., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ: ПІДГОТОВКА БУХГАЛТЕРА-ПРАКТИКА У ЗВО

***Анотація.** У статті розглянуто основні питання економічної освіти, а саме бухгалтера. Проаналізовано дослідження науковців щодо підготовки бухгалтера-практика у закладах вищої освіти. Визначено проблеми та перспективи впровадження.*

***Ключові слова:** підготовка, бухгалтер, навчання, освітні курси, практичні навички, ринок праці, знання.*

Постановка проблеми. Одночасно з освітньою реформою відбуваються стрімкі економічні зміни, та у зв'язку з розвитком ринкових відносин у сучасному українському суспільстві відбуваються зміни щодо підготовки фахівців із вищою освітою для потреб економіки. Водночас одним із найважливіших механізмів перетворення освіти на галузь стратегічного розвитку країни є формування у підростаючого покоління освітніх потреб. Вирішення проблеми формування освітніх потреб є актуальним із двох позицій [7]: по-перше, з позиції самої системи освіти, для якої освітня потреба є рушійною силою процесу пізнання та

забезпечує успішність та усвідомлення майбутньої професійної діяльності; по-друге, проблема формування освітніх потреб має соціально значущий сенс, оскільки освітня галузь є найважливішим механізмом розвитку різноманітних галузей і сфер суспільного життя та стратегічного розвитку України у цілому.

Сучасні виклики розвитку економіки України, цифровізація бізнес-процесів, зміни у законодавстві та глобалізація ринку праці вимагають якісно нових підходів до підготовки фахівців у галузі бухгалтерського обліку. Проте існує низка проблем, які ускладнюють формування практично підготовленого, конкурентоспроможного бухгалтера.

Усе це обумовлює необхідність системного аналізу актуальних питань економічної освіти та формування нових підходів до підготовки бухгалтера-практика, орієнтованого на потреби ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У праці Бондаря М.І. зазначено необхідність глибшої інтеграції бізнес-середовища у процес освітньої підготовки [1].

Плікус І.Й. у працях робить акцент на цифрових навичках, роботі з фінансовими системами (ERP, BAS), важливості хмарних сервісів [2].

Ясишева В. висвітлює проблематику формування навчальних планів, що враховують вимоги ринку праці [3].

У працях Пилипенко О.І., Юрченко О.А. зазначено, що набувають особливого значення такі характеристики випускника закладу вищої освіти (далі – ЗВО): високий рівень професіоналізму, ініціативність і креативність у вирішенні задач, здатність до самоосвіти, вміння налагоджувати ділові контакти з іноземними партнерами. Відповідно, умови сьогодення визначають нові вимоги до підготовки бухгалтерів і аудиторів, зокрема в частині їх обізнаності з механізмами дії внутрішніх і зовнішніх загроз, що впливають на економічну безпеку підприємства [4, с. 148–149].

У дослідженні Є. Іванченко доведено, що в діяльності ЗВО з підготовки фахівців економічного спрямування існує розрив між рівнем розвитку суспільного життя та системою професійної підготовки [5].

В. Крутов вказує на недостатній рівень і якість підготовки фахівців з економічної безпеки підприємств [6].

Формування цілей статті. Розглянути актуальні питання економічної освіти, а саме підготовки бухгалтерів-практиків. Проаналізувати основні проблеми та визначити перспективи впровадження в освітньому процесі відповідних змін, щодо покращення

підготовки конкурентоспроможного бухгалтера орієнтованого на потреби ринку праці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні лише одиниці бухгалтерів-практиків мають уявлення про те, наскільки давнім є облікове мистецтво. Бухгалтерський облік був викликаний до життя самою господарською діяльністю людини. Облік називали таємницею богів, в яку посвячували лише обраних. Сьогодні при зміні економічної реальності необхідно приділяти увагу розробці нових й коригуванні вже існуючих засад розвитку бухгалтерського обліку. Значення історії обліку винятково важливе для розуміння його сучасного стану та оцінки можливих напрямів подальшого його розвитку і удосконалення.

Сучасні реалії економіки вимагають від закладів вищої освіти (ЗВО) переосмислення підходів до підготовки фахівців, зокрема бухгалтерів-практиків. Серед ключових актуальних питань виділяються такі:

1. Невідповідність між академічною теорією та вимогами ринку праці

Багато навчальних програм залишаються переобтяженими теоретичним матеріалом, що не завжди має прикладне значення. Дослідження наголошують на необхідності адаптації освітніх програм до вимог сучасного ринку праці. Зокрема, акцент робиться на формуванні у студентів практичних навичок, які відповідають очікуванням роботодавців. Це включає знання сучасних облікових програм, розуміння податкового законодавства та вміння аналізувати фінансову інформацію. Роботодавці шукають фахівців, які володіють практичними навичками — від ведення обліку в електронних системах до складання звітності відповідно до МСФЗ.

2. Необхідність цифрової трансформації освіти

Сучасні освітні методики передбачають активне використання інтерактивних форм навчання, таких як кейс-стаді, ділові ігри, проєктна діяльність та гостьові лекції. Ці підходи сприяють глибшому засвоєнню матеріалу та розвитку критичного мислення у студентів.

Підготовка бухгалтера повинна включати роботу з обліковими програмами (наприклад: BAS, M.E.Doc, SAP), аналітичними платформами, хмарними сервісами, а також базові знання в галузі кібербезпеки та фінансової аналітики.

3. Посилення ролі дуальної освіти

ЗВО активно впроваджують дуальні освітні програми, які поєднують теоретичне навчання з практичним досвідом на підприємствах. Це сприяє кращій адаптації студентів до реальних умов роботи та підвищує їх професійну готовність. Ефективна підготовка неможлива без практики.

4. Інтеграція професійних стандартів

Важливим аспектом є інтеграція міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та співпраця з професійними організаціями, такими як АССА. Необхідно оновити освітні програми згідно з професійними стандартами та рекомендаціями міжнародних бухгалтерських організацій (IFAC, АССА тощо).

Це дозволяє забезпечити відповідність освітніх програм міжнародним вимогам та підвищити конкурентоспроможність випускників на глобальному ринку праці.

5. Формування soft skills

Сучасний бухгалтер — це не лише обліковець, а й аналітик, комунікатор, стратегічний партнер менеджменту. Тому важливо розвивати критичне мислення, навички презентації, роботи в команді та адаптації до змін.

Сучасна економічна освіта повинна бути гнучкою, прикладною та орієнтованою на інновації. Лише так ЗВО зможуть підготувати конкурентоспроможного бухгалтера-практика.

Також, однією з ключових проблем у підготовці конкурентоспроможного бухгалтера є, нерівномірна якість освіти в різних ЗВО. Ця проблема полягає, насамперед, у:

- відсутності єдиних стандартів змісту бухгалтерських дисциплін, що призводить до різного рівня сформованості професійних компетентностей випускників.

- низькому рівні уніфікації підходів до викладання, коли кожен ЗВО розробляє програми на власний розсуд, що ускладнює порівнянність та стандартизацію знань.

- недостатньому контролю якості викладання, особливо у регіональних ЗВО, де бракує кадрового потенціалу або матеріально-технічної бази.

- відсутності зовнішнього незалежного моніторингу якості підготовки бухгалтерів, що унеможливорює об'єктивну оцінку ефективності освітніх програм.

Це призводить до нерівних стартових можливостей випускників на ринку праці та формує ризики для роботодавців, які не можуть бути впевнені в професійній придатності молодих спеціалістів.

Висновок. Ефективна підготовка бухгалтера-практика — це не лише навчання за спеціальністю, а формування фахівця нового покоління, здатного діяти в умовах змін, цифровізації та глобалізації. Для подолання цієї проблеми доцільно:

- запровадити єдині національні стандарти підготовки бухгалтерів;
- проводити незалежну акредитацію програм із залученням практиків та представників професійних об'єднань (наприклад, Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України);
- розширити участь ЗВО у міжнародних освітніх проєктах, що стимулює обмін кращими практиками та підвищення стандартів.
- розвивати дуальну форму навчання;
- забезпечити професійну сертифікацію викладачів;
- інтегрувати практико-орієнтоване навчання та міждисциплінарний підхід.

Література

1. Бондар М.І. Концептуальні підходи до підготовки фахівців з обліку і аудиту на сучасному етапі. *Збірник тез доповідей Міжнародної навчально-методичної конференції* (10-11 грудня 2009 р.). Суми : УАБС НБУ, 2010. С. 8–11.

2. Плікус І.Й. Розвиток професії «бухгалтер» в умовах цифрової адженди: емпіричні дослідження щодо майбутнього професії. *Інфраструктура ринку* Вип. 29. 2019 С. 589–594.

3. Ясишева В. Проблеми методики викладання облікових дисциплін. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації Міжнародний науковий журнал*. 2018. Вип. 1–2. С. 78–87.

4. Пилипенко О.І., Юрченко О.А. Удосконалення професійної освіти бухгалтерів для дієвого функціонування системи економічної безпеки підприємств. *Статистика України*. 2020. № 2–3. С. 148–154.

5. Іванченко Є.А. Теоретико-методичні засади системи інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2011. 40 с.

6. Крутов В.В. Становлення та розвиток недержавної системи безпеки підприємництва. Київ : Фенікс, 2008. 406 с.

7. Кочарян І.С. Формування потреби економіки у фахівцях із вищою освітою з метою вдосконалення макроекономічного планування. *Проблеми економіки*. 2015. №4. С. 120–126.

Golub N. Current issues of economic education: training of accountants' practices in higher education institutions

Summary. The article considers the main issues of economic education, namely accounting. The research of scientists on the training of accountants-practitioners in higher educational institutions is analyzed. Problems and prospects for implementation are identified.

Keywords: training, accountant, training, educational courses, practical skills, labor market, knowledge

УДК 37.018.43

Гребінчак О.І., директор,

Вітовщик О.А., заст. директора з виховної роботи

Рочняк О.В., завідувач відділення

ВСП «Новокаховський фаховий коледж Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного»

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПЕРЕМІЩЕНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Анотація. У статті розглянуто особливості впровадження елементів змішаного навчання у переміщених закладах освіти в умовах воєнного стану. Проаналізовано виклики, з якими стикаються адміністрація, викладачі та студенти при організації освітнього процесу в нових, часто нестабільних умовах. Автори звертають увагу на переваги та обмеження змішаного формату навчання, який поєднує очні та дистанційні елементи. Визначено технічні, методичні та психологічні аспекти реалізації цієї моделі. У статті пропонуються практичні рекомендації щодо оптимізації змішаного навчання у переміщених освітніх закладах для забезпечення якості освіти та збереження освітнього потенціалу України.

Ключові слова. Змішане навчання, дистанційне навчання, переміщений заклад освіти, освітній процес.